

Hírlevél 2016/01.

- **VÁLTOZÁS: A DROG FÓKUSZPONT ÚJ ELÉRHETŐSÉGEI**
- **KIADVÁNYAJÁNLÓ: ÚJ PSZICHOAKTÍV SZEREK EURÓPÁBAN: INNOVATÍV JOGI MEGOLDÁSOK**
- **BESZÁMOLÓ: AZ ÚJ PSZICHOAKTÍV SZEREK KIHÍVÁSAI IGAZSÁGÜGYI SZAKÉRTŐI SZEMMEL**
- **JELENTKEZŐKET VÁRNAK A 2016. ÉVI EURÓPAI KÁBÍTÓSZERÜGYI NYÁRI EGYETEMRE**
- **FÓKUSZBAN AZ ÚJ PSZICHOAKTÍV SZEREK TERJEDÉSE**
- **UPSZ! – JANUÁRI AKTUALITÁSOK**
- **NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ**

VÁLTOZÁS: ÚJ ELÉRHETŐSÉGEK

Az intézményi változás folytán – melyről előző hírlevelünkben beszámoltunk – megváltozott a Drog Fókuszpont címe, telefonszáma, illetve munkatársainak email címe.

A Drog Fókuszpont új címe: Nemzeti Egészségfejlesztési Intézet, 1113 Budapest, Diószegi út 64.

Levelezési cím: 1437 Budapest, Pf. 777/2.

Új telefonszám: (06-1) 365-1540/134

Új email címeink:

Nyírády Adrienn
Horváth Gergely
Port Ágnes
Tarján Anna
Dr. Varga Orsolya

nyirady.adrienn@nefi.hu
horvath.gergely@nefi.hu
port.agnes@nefi.hu
tarjan.anna@nefi.hu
varga.orsolya@nefi.hu

Már élnek a nefi.hu végződésű email címek, melyeket egy átmeneti időszak után kizárólagosan használunk majd. ■

KIADVÁNYAJÁNLÓ: ÚJ PSZICHOAKTÍV SZEREK EURÓPÁBAN: INNOVATÍV JOGI MEGOLDÁSOK

Az EMCDDA rövid jelentése arról számol be, hogy egyes európai országok milyen válaszokat adtak az új pszichoaktív szerek (ÚPSZ) elterjedésével járó közegészségügyi és drogpolitikai kihívásokra. A riport háromféle megoldási modellt sorol fel: az első kettő a létező jogszabályok módosításával, a harmadik pedig új, kifejezetten az új pszichoaktív szerekre vonatkozó törvények elfogadásával valósul meg. A kiadvány a továbbiakban csak az utóbbival foglalkozik. Az innovatív jogi válaszok elemzése során a jelentés kitér a szerek listára vételének szabályozására, a döntés szintjére, illetve bűncselekmény elkövetése esetén a büntetési tételek összehasonlítására. Végül pedig egyesével részletezi az innovatív jogi megoldást alkalmazó európai országok – köztük Magyarország – jogi szabályozását.

A kiadvány angol nyelven elérhető [az EMCDDA honlapján](#). ■

AZ ÚJ PSZICHOAKTÍV SZEREK KIHÍVÁSAI IGAZSÁGÜGYI SZAKÉRTŐI SZEMMEL

KONFERENCIA BESZÁMOLÓ

A Nemzeti Drog Fókuszpont ötödik alkalommal rendezett szakmai találkozót a Korai jelzőrendszer és a Kábítószer-fogyasztással összefüggő halálozás szakterületek működtetésében részt vevő szakemberek számára. **Az új pszichoaktív szerek kihívásai igazságügyi szakértői szemmel** címet viselő találkozón az orvosszakértők és toxikológusok mellett megjelentek klinikai és államigazgatási szakemberek is. A találkozó első részében különféle előadásokon keresztül ismerhette meg a hallgatóság a

legújabb fejleményeket, ebéd után pedig egy aktív fórum keretei között beszélhették meg az aktuális kihívásokat és egymás ezekre válaszként adott jó gyakorlatait is.

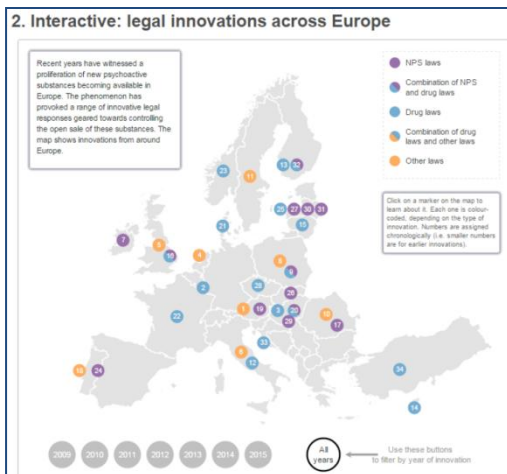
A bevezető előadásban Horváth Gergely, a Drog Fókuszpont munkatársa ismertette a legfrissebb európai és a hazai mortalitási adatokat. Európában mintegy 6500 kábítószer-fogyasztással közvetlenül összefüggő haláleset, azaz túladagolás történik évente. Az elhunytak átlagéletkora 37 év, a férfiak aránya 78% volt 2014-ben. Minden ötödik haláleset valamely opiához köthető. A halálesetek száma a 2008-as csúcst követően 2011-ig csökkent, azóta stagnálás figyelhető meg. Magyarországon a **Drog Fókuszpont 2015-ös Éves jelentése** szerint 23 fő hunyt el túladagolásban, további 42 fő esetében közvetetten jelent meg a kábítószer-fogyasztás. A 23 elhunyt biológiai mintáiban 14 esetben volt jelen valamilyen új pszichoaktív szer (pl. pentedron, α -PVP, α -PVT, AB-PINACA, ADB-CHMINACA, AB-CHMINACA, bk-MPA, mxp, 5F-Ambica, MDMB-CHMICA, AKB48) is.

Dr. Varga Orsolya, a Drog Fókuszpont munkatársa a Korai jelzőrendszer aktualitásairól számolt be. 2015-ben mintegy száz új pszichoaktív anyagot azonosítottak be Európában. A jelzőrendszerben részt vevő hazai laboratóriumok, szakemberek 24 vegyületet azonosítottak Magyarországon első alkalommal.

Csesztregi Tamás, a Bűnügyi és Szakértői Kutató Intézet munkatársa a kábítószerpiacon történt folyamatokat ismertette a hallgatóságnak. 2015-ben tovább folytatódott a designer drogok térhódítása, a lefoglalások több mint felét ezek a szerek teszik ki. A stimulánsok körében továbbra is a pentedron vezet, valamint az α -PHP és az α -PVP lefoglalások voltak még gyakoriak. A szintetikus kannabinoidot tartalmazó növényi anyagok lefoglalása 2015-ben is meghaladta a hagyományos kannabiszt.

Dr. Vandlik Erika, az Országos Addiktológiai Centrum vezetője az új pszichoaktív anyagok kockázatértékelésével kapcsolatos eredményekről számolt be. Előzetes szakmai értékelés és kockázatértékelés egyaránt 9 anyag kapcsán történt 2015-ben, valamint bemutatásra kerültek a következőkben értékelésre kerülő anyagok is.

Dr. Pap Csaba, a Péterfy Kórház toxikológiai osztályának főorvosa a dizájner drogok miatt kialakult sürgősségi ellátási igényekkel kapcsolatos tapasztalataikat mutatta be, esetismertetések mellett. A klinikus elmondta, hogy míg korábban a keringés és a légzés menedzselése mellett a vigilitás és az akut pszichopatológia (agitáció, szorongás, paranoia) másodlagos tényezők voltak, 2015 után inkább ez utóbbiak kontrollálása jelentette a főbb problémát. Az utóbbi időben gyakrabban fordulnak elő a baleseti vagy kriminális eseményekhez köthető (traumatológiai) ellátási szükségletek is. A szintetikus kannabinoid füstöléséhez köthető esetek száma is növekedett, a kapcsolódó mérgezések gyakran az aceton mérgezés tüneteit mutatják – utóbbit a növényi törmelékre való felvitel során használják.

A Drog Fókuszpont részéről Major Magda mutatta be azt, hogy az európai országok milyen gyakorlatot alkalmaznak arra, hogy büntetőjogilag mekkora mennyiségű kábítószer vagy pszichoaktív anyag minősül csekély mennyiségnek. Előadásában bemutatta az EMCDDA interaktív **lekérdező felületét** is, mely az új pszichoaktív szerek európai szabályozásának jogi megközelítéseit ismerteti.

Móro Levente a Daath.hu portál szerkesztője évértékelő előadásában sorra vette az adott év aktualitásait, a generikus szabályozás hatálya alá eső szerek körének bővítését és az új anyagokat használók körének

alakulását. Felszólalásában beszámolt legutóbbi, a szintetikus kannabinoidok fogyasztási szokásait felmérő online kutatásuk előzetes eredményeiről is.

Dr. Tóth Anita Réka, a szegedi BSZKI igazságügyi orvosszakértője a csekély mennyiség meghatározásával kapcsolatos napi gyakorlati problémákat vetette fel. Előadásában bemutatta a vonatkozó rendelkezéseket is. A BTK kimondja ugyanis, hogy a 176-180. § alkalmazásában az (1)-(2) bekezdésben nem szereplő kábítószer esetén a kábítószer csekély mennyiségű, ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a hozzá nem szokott fogyasztó átlagos hatásos adagjának hétszeres mértékét nem haladja meg. Ezeknek a feltételeknek a meghatározása ugyanakkor komoly kihívások elé állítja az orvosszakértőket, esetlegessége pedig jogbizonytalanságot okozhat.

A délutáni fórum tovább tárgyalta a csekély mennyiség meghatározásának lehetőségét és kihívásait. Felmerült annak az igénye is, hogy valamilyen informatikai megoldás segítségével a szakértők megoszthassák egymással a csekély mennyiség meghatározásakor alkalmazott határértékeket, segítve ezzel a mindennapi gyakorlatot. További kihívást jelent az egységes toxikológiai laboratóriumi gyakorlat (eljárásrendek, kimutatási határértékek) alkalmazása is.

A találkozóról bővebb felvilágosítást ad: Horváth Gergely <horvath.gergely@nefi.hu>

A szakmai találkozón elhangzott előadások megtekinthetők a **Drog Fókuszpont honlapján**. ■

JELENTKEZŐKET VÁRNAK A 2016. ÉVI EURÓPAI KÁBÍTÓSZERÜGYI NYÁRI EGYETEMRE

2015. június 27. és július 8. között ötödik alkalommal kerül megrendezésre Lisszabonban a kábítószer témával foglalkozó nyári egyetem. A két hétig tartó program során a résztvevők megismerhetik a kábítószer problémával foglalkozó szakterületek legfőbb kihívásait és komplex képet kaphatnak az európai kábítószerhelyzetről, különös tekintettel a kábítószer-kereslet és kínálat témakörére. Az előadók között szerepelnek az EMCDDA szakértői, valamint európai egyetemek meghívott előadói is. A nyári egyetem során kapott kreditpontokat az ECTS rendszert (Európai kreditváltási rendszer) alkalmazó egyetemek elfogadják.

A regisztráció január 7-én megkezdődött, a március 1-je előtt jelentkezők jelentős kedvezményt kapnak a részvételi díjból.

Bővebb információ és jelentkezés a **képzés honlapján** található. ■

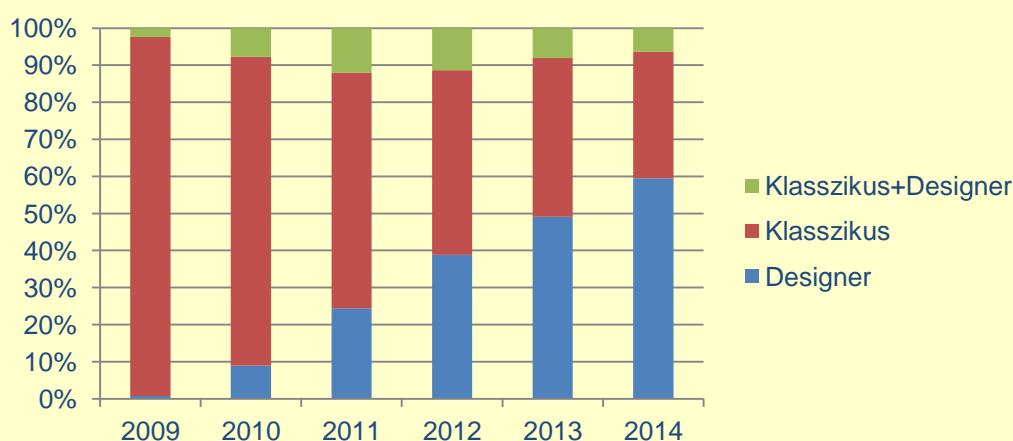
FÓKUSZBAN AZ ÚJ PSZICHOAKTÍV SZEREK TERJEDÉSE

Az új pszichoaktív anyagok 2010-2014 folyamán teljesen átrendezték a magyar kábítószerpiacot. A mefedron 2010 nyarán történő nagymértékű térnyerését követően a klasszikus szerekhez képest az új pszichoaktív anyagok aránya folyamatosan emelkedett. 2014-ben az új szerek („designer drogok”) a rendőrségi lefoglalások közel 60%-át tették ki. Az új anyagok között két nagy csoport, a katinonszármazékok és a szintetikus kannabinoidok részesedése a legnagyobb a lefoglalásokban. A katinonok általában por formájában kerülnek forgalomba. A legjellemzőbb hatóanyagok: 2010-ben a

mefedron, 2011-ben a 4-MEC és az MDPV, 2012-től pedig a pentedron voltak. 2014 folyamán egy ideig számottevően emelkedett az alfa-PVP részaránya a lefoglalásokban, de az év végére ismét a pentedron lett a legjellemzőbb szer.

A növényi törmelékekre impregnált szintetikus kannabinoidok lefoglalásai 2010 őszétől kezdődően mutatnak folyamatos emelkedést. A „herbál”, „biofű” vagy „zsálya” néven ismert termékek lefoglalásainak száma 2014-ben megközelítette a marihuána lefoglalások kétszeresét.

„Klasszikus”* és „designer” szerek előfordulási gyakorisága (%) a lefoglalt anyagok között, 2009-2014 között

*Klasszikus szerek az ENSZ Kábítószer Egyezményeinek valamely jegyzékén szereplő anyagok minősültek.

Forrás: BSZKI 2015

UPSZ! – JANUÁRI AKTUALITÁSOK

Riasztás

Az EMCDDA ebben a hónapban két riasztást adott ki:

A 2015. december 31-én kiadott riasztás szerint a belga, az osztrák és a román piacon megjelentek a **4-Chloromethamphetamine (4-CMA)** hatóanyagot tartalmazó tabletták. Mindhárom országból sárga tablettákról érkezett bejelentés, azonban míg Belgiumban négyszögletű „DUREX” feliratú tablettákat foglaltak le 2015 szeptemberében, addig Ausztriában és Romániában kerek tablettákat találtak novemberben és decemberben, az egyik oldalukon virág, a másik oldalukon teknős mintákkal. A 4-CMA különös veszélyt jelent a fogyasztók számára neurotoxikus hatása és a metabolizmus során a szintén erős neurotoxikus hatású 4-CA (4-chloroamphetamine) hatóanyaggá bomlása miatt.

A 2016. január 15-én kiadott riasztás szerint Európában először Magyarországon jelent meg az **MDMB-FUBINACA** nevű vegyület, amely 2014-ben tömeges mérgezéshez vezetett Oroszországban. A 2014 októberében megjelent riasztásban a „Spice”-hoz hasonló módon, elszívással fogyasztott szintetikus kannabinoiddal kapcsolatosan több, mint 200 kórházi kezelést igénylő és 15 halálesetet jelentettek.

Az Európai Unió tagállamaiban 2015. december 15. és 2016. január 15. között megjelent új anyagok:

- az [1-(cyclohexylmethyl)-1H-indol-3-yl](naphthalen-1-yl)methanone (JWH-018 cyclohexymethyl származék), a 4-(2-chloro-phenyl)-2-ethyl-6H-thieno[3,2-f][1,2,4]triazolo[4,3-a][1,4]diazepine (metizolam), az 1-methyl-8-nitro-6-phenyl-4H-[1,2,4]triazolo[4,3-a][1,4]benzodiazepine (Nitrazolam) és a 2-[bis(4-fluorophenyl)methylsulfanyl]-N-hydroxyacetamide (Fladrafinil) nevű vegyületek, melyek azonosításáról Németország tett bejelentést.
- az 1-(2,3-dihydrobenzofuran-5-yl)-N-methylpropan-2-amine (5-MAPDB), az 5-methyl-2-phenylmorpholine (iso-phenmetrazine), az 1-(benzofuran-5-yl)-N-methylbutan-2-amine (5-MBPB), az 1-(5-fluoropentyl)-N-(naphthalen-1-yl)-1H-pyrrolo[3,2-c]pyridine-3-carboxamide (5F-PCN), a 4-ethyl-3-methyl-2-phenylmorpholine (Phenmetetrazine), a 3-ethyl-2-(3-fluorophenyl)morpholine (3F-Phenetrazine) és a 2-(5-methoxy-1-benzofuran-3-yl)ethyl]bis(propan-2-yl)amine (5-MeO-DIBF) nevű vegyületek, melyek azonosításáról Szlovénia tett bejelentést.
- az N(2-(1H-indol-3-yl)-1-methyl-ethyl)dimethylamine (α -TMT) nevű vegyület, mely azonosításáról az Egyesült Királyság tett bejelentést.
- a methyl 2-[[1-[(4-fluorophenyl) methyl]indazole-3-carbonyl] amino]-3,3-dimethyl-butanoate (MDMB-FUBINACA) nevű vegyület, mely azonosításáról Magyarország tett bejelentést.
- a 2-(isopropylamino)-1-phenylpentan-1-one (NiPP) és a 2-[(2-ethoxyphenoxy)methyl]morpholine (Viloxazine) nevű vegyületek, melyek azonosításáról Svédország tett bejelentést.

Forrás: A Korai Jelzőrendszer hálózatába a **Tanács 2005/387/IB határozata** alapján érkező bejelentések.

NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ 2016

Időpont	Szervező	Cím	Helyszín	Információ
Február				
17.	Hepatitis B and C Public Policy Association	1st HCV Policy Summit on the Elimination of HCV in Europe	Brüsszel, Belgium	A konferencia honlapja
17-18.	ALICE RAP	Debate: U-Turn on Addictions. Biological and social science to reframe addictions policy	Barcelona, Spanyolország	A konferencia honlapja
17-19.	2nd Urban Drug Policies Conference (UDPC)		Varsó, Lengyelország	A konferencia honlapja
Március				
14-18.	UNODC	59 th session of the UN Commission on Narcotic Drugs (CND)	Bécs, Ausztria	A CND honlapja
24.		Tuberkulózis Világnapja		WHO a tuberkulózis ellen